

Lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

16.2.2017 Ilpo Suoniemi

strateginen TUTKIMUS

Kansalaisaloitteen KAA-4/2016 esitys

- ”Maksussa oleva eläke tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien indeksillä (työeläkeindeksi), jota laskettaessa palkkatason muutoksen painokerroin on 1,0.”
- Eläkkeiden indeksi muutetaan palkkaindeksiksi (ansiotasoindeksi).
(nykyisin painot hintaindeksi 0,8 ja palkkaindeksi 0,2)

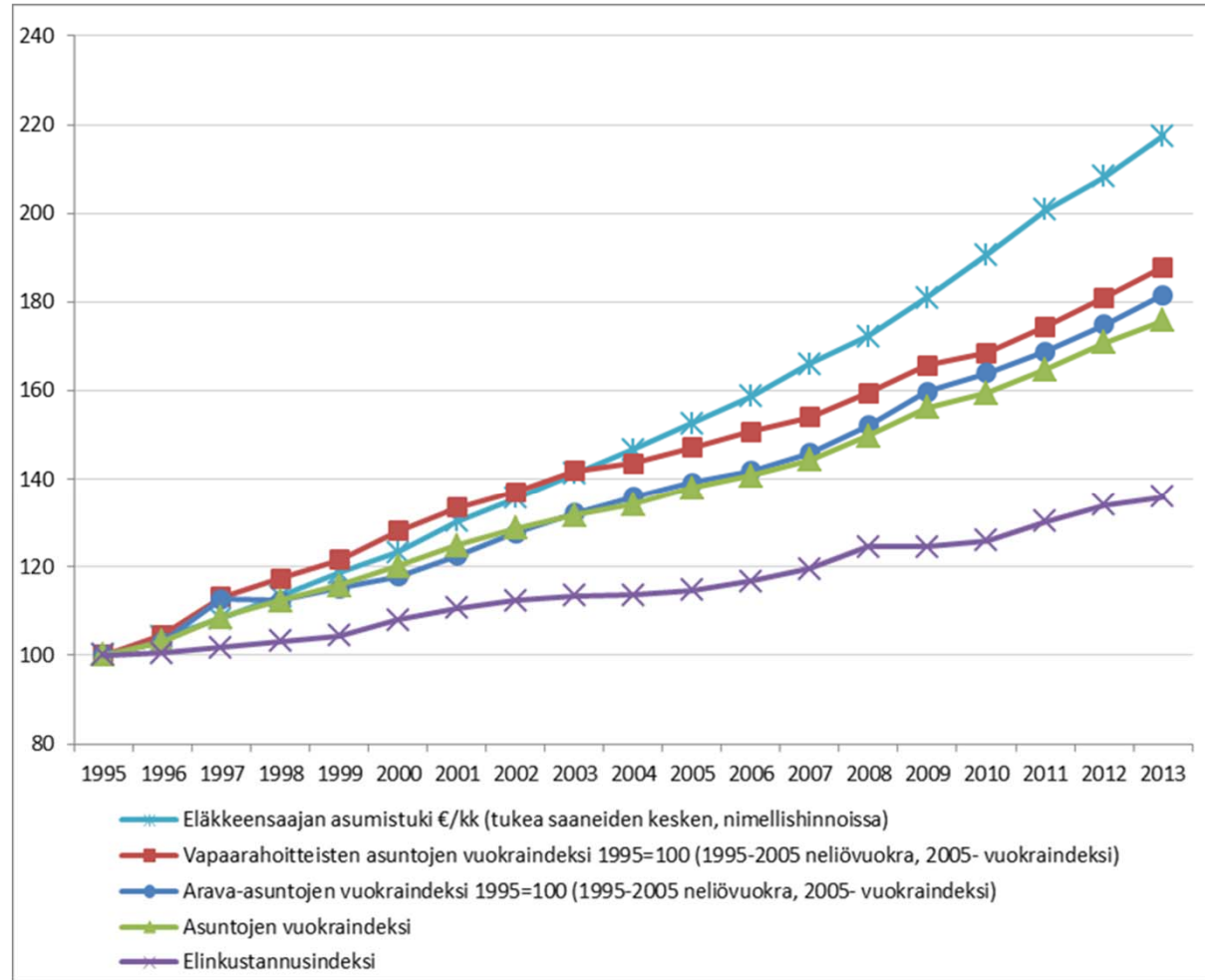
Mihin ongelmaan haetaan ratkaisua?

- Varmistaa eläkkeiden ostovoiman säilyminen.
- Ehkäisee eläkeläisköyhyyttä, ongelmana pitkään eläkkeellä olevat yksinasuvat naiset.

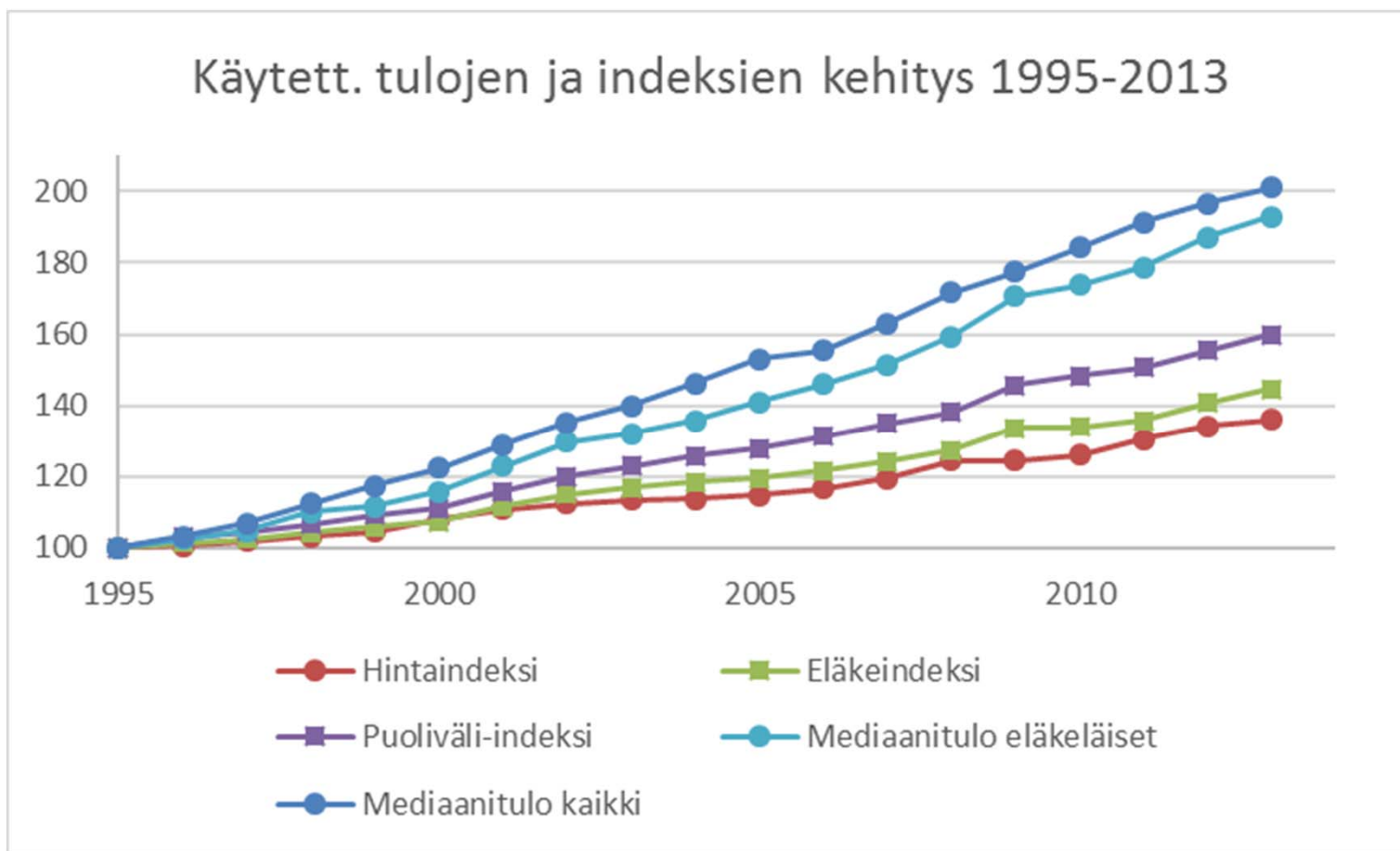
Mitä muita välineitä on?

- Indeksien muuttaminen on liian laajavaikutteinen ja kallis keino eläkeläisten toimeentulo-ongelmien ratkaisemiseksi.
- Mahdollinen ongelma toimeentulon jälkeenyämisestä pitää hoitaa useamman välineen käytöllä:
  1. Takueläkkeiden ja kansaneläkkeen tarkistukset (tasokorotukset).
  2. Muut tulonsiirrot, eläkeläisten asumistuki.
  3. Hyvinvointipalveluiden julkinen tarjonta ja palvelumaksut.
  4. Verotus.
- Miten eläkeläisten toimeentulo on kehittynyt?

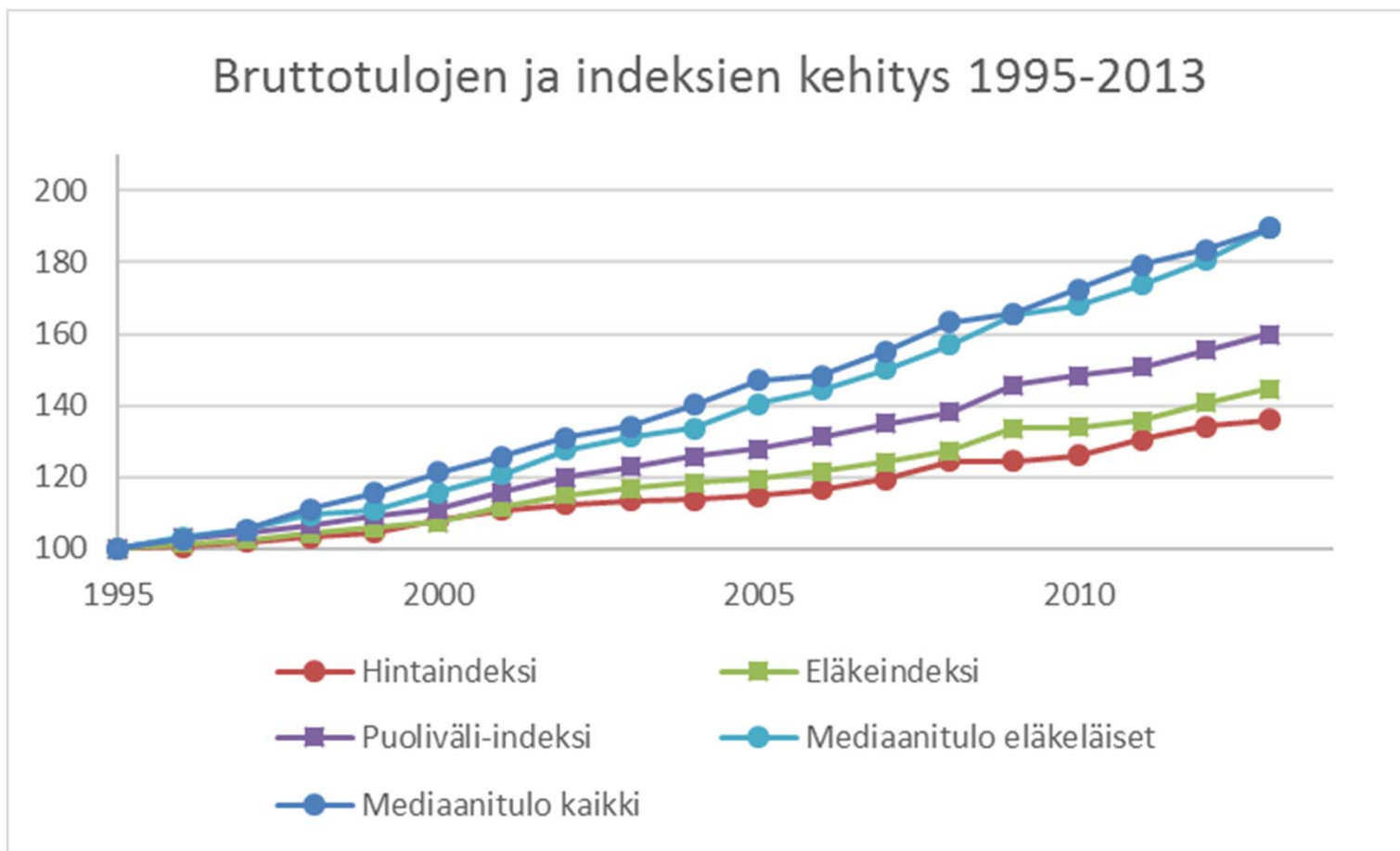
Kuvio 1. Eläkkeensaajan asumistuen kehitys verrattuna vuokraindekseihin ja elinkustannuksiin, 1995-2013

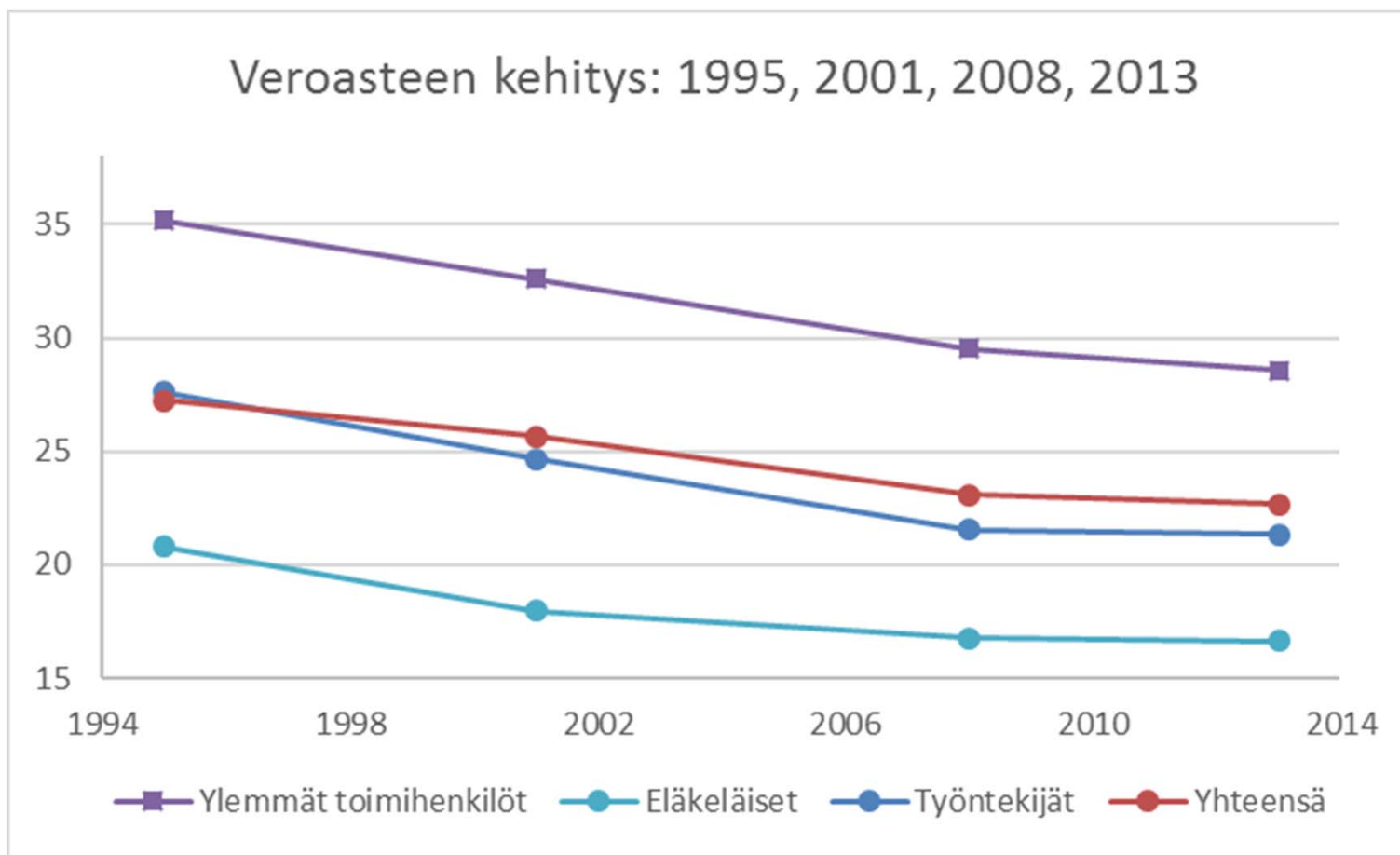
Kuvio 2. Mediaanitulojen (käytettävissä olevat tulot) ja eri indeksien kehitys, 1995-2013

Kuvio 3. Mediaanitulojen (bruttotulot) ja eri indeksien kehitys, 1995-2013

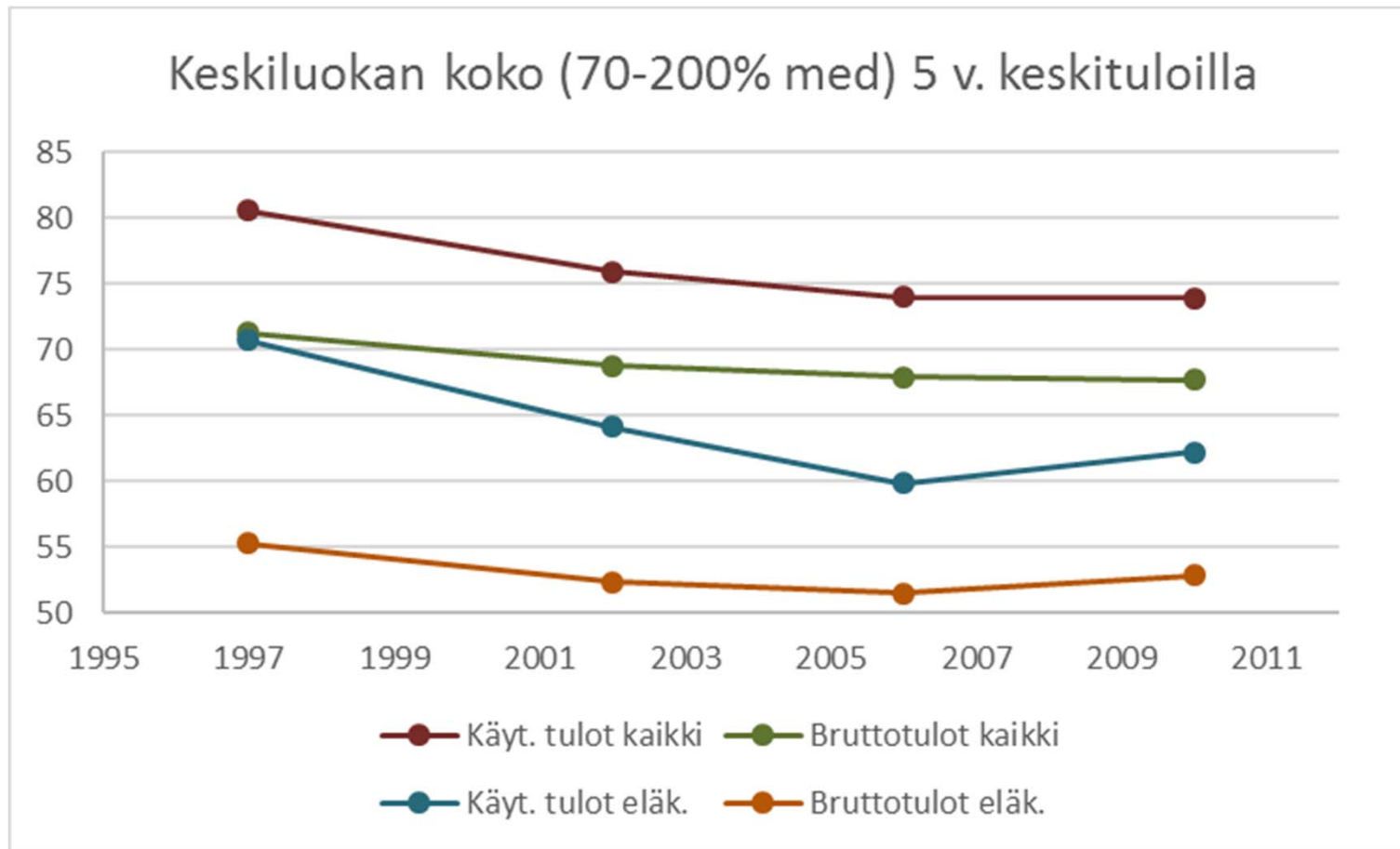

Kuvio 4. Verotuksen keveneminen. Onko tämä tie kuljettu loppuun?

Kuvio 5. Keskiluokan koko pitkittäisaineistosta lasketuilla 5 vuoden keskituloilla ja osuus eläkeläisten keskuudessa

Verotus muovaa tulonjakoa

- Eläkeläisten verotusta ja verotusta laajemmin voidaan käyttää sekä koko väestön että eläkeläisten välisten tuloerojen kaventamiseksi.
- Talousnobelisti George Akerlof (1978) nosti esiin mahdollisuuden kohdistaa veroja suoraan väestöryhmien sellaisten ominaisuuksien perusteella (tagging), joita ei voida (ainakaan helposti) muuttaa. Tässä tapauksessa voidaan porrastaa verotusta ja etuuksia, mutta samalla voidaan lieventää verotuksen (ja tulonsiirtojen) haitallisia kannustinvaikutuksia.
- Ryhmille, joiden mahdollisuudet osallistua työhön ovat vähäiset, voidaan maksaa muita ryhmiä korkeampia etuuksia (joiden tarve on samalla heille suurempi). Vastaava pätee tuloverotuksen ja sen rajaveroasteiden osalta.